

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej — Oglasi po dogovoru.

SOCIALIST

Izhaja vsak ponedeljek ob 9 uri dopoldne.
Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.
Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Selenburgova ulica šte. 6, II. nadstropje.

Glasilo socialistične stranke Jugoslavije

Štev. 9.

Ljubljana, dne 3. marca 1924.

II. leto.

Grožnje.

Listi pišejo, da se pripravljajo Bolgari na nov napad na Macedonijo. Ob tej priliki se je oglasil naš pariški poslanik Spalajković, ki se oglasi vedno takrat, kadar je treba napraviti kak konflikt. Izgleda, da mora dobiti naša vlada od gospoda Spalajkovića preko Pariza poročila o tem, kaj se godi v njeni najbližji bližini, na Bolgarskem, — izgleda pa tudi, da je naše rožljanje s sabljo — nekoliko podobno tistemu, ki so ga uprizarjali ob enakih prilikah pred vojno v dunajskem generalnem štabu in ki je vedlo končno do tega, da so zgoreli gospodje v požaru, ki so ga sami zanetili.

Mi vemo, da se po Macedoniji res ropsa in da bolgarski komitaši niso ljubljivi ljudje. V kolikor je naperjena akcija naše vlade v tej smeri, da se tamošnje prebivalstvo pred takimi vpadi zaščiti, — nimamo nič proti temu.

Mnenja smo pa, da zato ni treba rožljati s sabljo proti sosedni državi, ki je odobrila celo niški sporazum. Mnenja smo, da je to rožljanje samo posledica tega, da si je naša država s sporazumom z Italijo končno enkrat hrbet zavarovala in sedaj ne ve, komu naj bi pokazala svojo moč.

Samo z delom teh stroškov, ki jih zahteva tako rožljanje s sabljo se da na naši meji za sigurnost tako poskrbeti, da ne bo prihajalo nikomur na um, da bi vpadal čez našo mejo, zlasti pa se da s tem izboljšati upravo Južne Srbije. Naši državniki naj posvetijo vso pažnjo temu, da naše tamošnje prebi-

valstvo kulturno dvignejo in zadovolje, — pa bodo več storili, kakor s pohodi v Sofijo, o kojih sanjajo Spalajkovići in srboriti generali.

Delavno ljudstvo Jugoslavije je proti takim eksperimentom in glasno povdarja, da je treba Jugoslaviji miru, miru in zopet miru. Ta rod je dovolj bridkega doživel, zato se ž njim diplomati ne bodo več igrali!

Delavno ljudstvo Jugoslavije je brezposelno. Delavno ljudstvo Jugoslavije gladuje. Delavno ljudstvo Jugoslavije zahteva gospodarske obnove.

Ker je mir nujen predpogoj gospodarske obnove, zahteva delavno ljudstvo Jugoslavije brezpogojno miru in dobrega sosedstva z vsemi in težko občuti izzivanja, kakor jih zakrivljajo razni Spalajkovići in cel zbor najetih meščanskih glasil, ki so obrnila svoja jadra, kakor na diktat v nevarno smer.

Bojimo pa se, da gre naš klic po miru v gluho puščavo in da ne bo našel odziva.

Za našo voljo po zavezitvi sovraštva, ki divja med narodi mora stati v trdno sklenjeni falangi vse delovno ljudstvo.

Potem bo naš klic zapoved, ki jo bodo morali vpoštevati vsi, ki si upajo danes z usodo narodov frivolno igrati.

Delavno ljudstvo na zapadu in vzhodu stopa na plan, slišimo nove besede o spravi med narodi. Zakaj ni v tem krogu tebe, jugoslovansko delavstvo? Kakšna pota hodiš, kod iščeš sebe?

Najnovejše politične vesti.

Novo pismo Macdonalda Poincaréju.

Pariz, 2. marca. Poluradno se poroča, da je prispelo zadnje nedeljo v Pariz novo pismo Macdonaldovo. Poincaré je odgovoril na to pismo že v sredo. — V teh dokumentih objavljata oba ministrska predsednika, da obstojajo izgledi za utrjevanje entente med Anglijo in Francijo, koje najbližji cilj bi bilo utrjevanje Zveze narodov. V teh pismih se navajajo sredstva, ki bi bila po mnenju obeh ministrskih predsednikov pripravna rešiti zamotane probleme zunanje politike.

Sklenilo se je, da se vsebina teh pism objavi.

Sprememba angleških diplomatskih zastopnikov pri baltičkih državah.

London, 2. marca. Sovjetska vlada je podvzela v Londonu korake, da bi se angleški diplomatski zastopniki v baltičkih državah izmenjali.

Sovjetska vlada uetmeljuje ta svoj korak s tem, da so kazali ti zastopniki preočito svoje nasprotje do sovjetskih republik.

Rusija prevzame vodstvo iztoka.

Moskva, 28. februarja 1923. Čičerin je imel velik govor o sedanjih ciljnih Rusije v Aziji in je izjavil sledeče: Narodi, ki tvorijo Unijo sovjetskih republik stopajo v novo razdobje svojega zgodovinskega razvoja. Tudi narodi iztoka gredo novemu nacionalnemu razvoju nasproti. Prijateljstvo, ki nas veže ž njimi, temelji na skupnih interesih in na nevmešavanju v njih notranji razvoj. Spočetka so bili prijateljski odnošaji med nami skoz in skoz političnega značaja. Mi smo se z vzhodnimi narodi skupaj borili proti skupnemu sovražniku — svetovnemu imperializmu.

Sedaj se nahajamo pred obsežnejšo nalogo:

Pred razvitjem naših produktivnih sil in obrambo naše gospodarske neodvisnosti.

Čičerin pravi, da je v interesu Rusije, da iztok ne pride pod jarem zapadnega imperializma. V to svrhu je treba ozkega sodelovanja med gospodarskimi krogi Rusije, Turčije, Perzije in Afganistana.

Ludendorf pred sodiščem.

Ludendorf se zagovarja proti obtožbi soudeležbe pri Hitlerjevem puču — z napadi na vse strani.

Najprej se je lotil Scheidemanna, — ker je rekel enkrat pred vojno francoskim socialistom: Vi niste naši stovražniki, ampak prijatelji in zavezniki. — Zato črti Ludendorf socialiste in vse marksiste. Enako je napadel Vatikan in kardinala Faulhaberja in vse nemške klerikalce. Glede puča samega je Ludendorf izpovedal, da sta bila ž njim v. Kahr in v. Lossov sporazumna, da sta pa pozneje svojo besedo snedla.

V katoliških krogih in pri Vatikanu se nad to čudno Ludendorfovo obrambo zelo jeze. (Socialisti pa se med nje nič ne jezimo. Nad Ludendorfovo politiko je zgodovina že sodila.)

Komunistična stranka v Nemčiji zopet dopuščena.

Berlin, 1. marca. Pruski minister notranjih del je izdal povodom ukinitve izjemnega stanja naredbo, ki razveljavlja prepoved nemške komunistične stranke.

Kriza v Belgiji.

Socialistični voditelj Wanderwelde je izjavil, da socialisti niso glasovali proti gospodarskemu sporazumu s Francijo iz političnih, temveč iz gospodarskih razlogov. On ni neprijatelj Francije.

Politični pregled.

Macdonaldova vlada na Angleškem je delala preglavice našemu »svetovno-političnemu« vmeščanskemu časopisju, še preden se je sestavila. No, in ker Mac Donald ni prevrnil angleške družbe kar tako, kakor se prevrne voz gnoja, pa že pisarijo n. pr. najmodrejši dnevnik »Slovenski Narod«, da vlada med socialisti veliko razočaranje, ker Macdonaldova vlada ni izpolnila nad, ki jih je stavilo delavstvo vanjo. Kot primer navaja ruske dolgove, ki jih Anglija zahteva tudi sedaj. Mi smo seveda slezkoprej prepričani, da ima Macdonald več kot pet gramov pameti več, kakor pa pisec takih neumnih notic, in da gleda svetovno politiko z drugih vidikov, kakor naši vaški politiki. Zaraditega tudi dobro ve, da mora pri svoji politiki, ki mora biti vsled svetovnih družabnih odnošajev med državami tolerantno revizijonistična, vedno računati z razmerami in po njih uravnati svojo taktiko, če se hoče približati tistim svojim ciljem, ki jih je označil v svojem programnem govoru. Glavni namen Macdonaldove vlade je zaenkrat sanirati gospodarske razmere, odpraviti predpogoje za nove vojne in v ta namen, ki je za človeško družbo vendar največjega pomena, tudi žrtvovati celo angleške kapitalistične privilegije proti volji angleških lordov. Macdonaldova politika je torej nekaj povsem drugega, kakor pocesna politika instinktov naše buržuazije. Zaraditega torej socialisti niso prav nič razočarani. Razumeli so Macdonalda, razumejo položaj ter se prav dobro zavedajo, da Macdonaldova vlada britskega imperija ne more delati čudežev, ne skokov, če hoče človeštvu in napredku koristiti.

Sporazum z Italijo.

Razmejitev z Reko je končana. — Tudi promet med Zagrebom in Reko je že odprt. Za Slovenijo bi bilo železi, da bi se upostavile direktne prometne zveze med Ljubljano in Sušakom preko Št. Petra, ki bi omogočale, da bi lahko potovali po najbližji poti brez italijanskega vizuma. Upamo, da se bo to pri pogajanjih za sklenitev trgovske pogodbe, ki so v teku, tudi doseglo.

Belgijska vlada je demisionirala.

Belgijska zbornica je odklonila francosko-belgijsko gospodarsko pogodbo. Vlada je radi tega odstopila. Socialisti so izjavili, da so pripravljene sestaviti delavsko vlado.

Med našo kraljevino in Bolgarijo

je prišlo, kakor poročamo na drugem mestu do resne napetosti. Za to napetost dajejo povod razni bolgarski odbori s svojimi komitaškimi akcijami. Neizmerno pa jo povečava držanje naše vlade, ki se obnaša proti Bolgariji izzivajoče in ki očitno, zanašaje se na svojo trenutno premoč, ni izčrpala vseh drugih sredstev, s katerimi bi se dalo doseči dobro sosedstvo.

Parlamentarni položaj.

Zbornica je sprejela v prvem branju proračun za leto 1924—25 s 116 glasovi proti 64.

Za proračun so glasovali radikali in Turki. Proti pa demokrati, muslimani in jugoslovenski klub. Opozicija pa ni postavila na bojišče svojega zadržanja moža. Vse izgleda, da za enkrat ne more ali noče začeti z odločilno akcijo proti vladi. Najbrž bo eno, kakor drugo res.

Na dnevnem redu imamo poleg proračuna invalidski zakon, rešitev perečega vprašanja državnim nameščencev, same stvari, ki so nujne in ki jih je

treba rešiti pred novimi ustavnimi boji, ki bodo zakonodajno delo zavrli.

Oblastne volitve.

Na ponedeljki seji narodne skupščine je notranji minister Vujičić odgovarjal na vprašanja poslanca Moskovljevića o volitvah za oblastne in srezke skupščine. Minister je rekel, da bi se po zakonu o oblastnih samoupravah imele volitve za oblastne skupščine izvršiti tri mesece po uveljavljenju tega zakona. Ta rok je potekel že za prejšnje koalicijske vlade. Bil je pa prekršek in radi tehničnih težkoč ni bilo mogoče izvesti volitev. Ko je postal minister za notranje zadeve, je začel izvajati ustavo in sicer z izvedbo razdelitve na oblasti. Pri tem pa je bilo treba previdnosti in vsak korak je bilo treba temeljito pripraviti.

Da ne bi s pripravljanim postopanjem napravil prevelik kaos v državni upravi, ni hotel razdelitve na oblasti izvršiti v vsej državi naenkrat, ampak postopno. Razdelitev se je izvršila, ne da bi se pojavilo kako motenje v administraciji. Razdelitev se je začela z zetsko oblastjo, kateri je priključena tudi Boka Kotorska; nato pa se je prešlo na Dalmacijo, Srbijo, Bosno in Slovenijo, in sedaj je izdana naredba tudi za Hrvatsko. V vseh teh pokrajinah razen v Hrvatski so oblasti že formirane in samo na Hrvatskem še niso izvedene. Končano pa bo tudi tam najkasneje v 10 ali 15 dneh. Ko bo to dovršeno, se bodo mogle razpisati volitve za oblastne skupščine.

Anglija zgradi 200.000 hiš za delavce. Delavska vlada je pričela z notranjimi reformami v svrhu zmanjšanja brezdelja. Vlada dobi les iz Rusije. Mac Donald si je izvolil eno plačo za dve službi. — Ko je delavska vlada izvršila prvo točko svojega zunanega programa — priznanje Unije sovjetskih republik — se je takoj prišla dela z notranjimi problemi stanovanj in brezposelnosti.

Kabinet je včeraj razpravljajal o načrtu, da se zgradi 200.000 stanovanjskih hiš za prvo silo v tem letu za delavce. Gradnjo bo subvencionirala vlada. Če se poskušnja obnese, bo vlada dala zgraditi toliko hiš vsako nadaljnje leto. Da se takoj omili brezposelnost namerala vlada skleniti pogodbo z unijami stavbinskih delavcev, na temelju katere bodo unije vezbale neizučene delavce in jim dovolile delati pri gradnji hiš in drugih stavb. Unije so zadovoljne pod pogojem, če jim vlada jamči, da se bo graditveni program nadaljeval več let.

Vlada se tudi bavi z vprašanjem, kako dobiti cenen stavbni material. Poskusila bo dobiti velike zaloge lesa iz Rusije po nizkih cenah. Pogajanja za les se prično takoj čim pride ruska komisija v London.

Ministrski predsednik Mac Donald je sklenil, da bo jemal samo eno plačo v vsoti 5000 sterlingskih funtov (okrog dol. 22.000), čeprav ima dve ministrski službi, namreč prvega lorda blagajne in ministra zunanjih zadev, od katerih vsaka nosi 5000 funtov plače.

Kovani denar v Avstriji.

Na Dunaju izdelujejo nov kovani denar v vrednosti 100, 200 in 500 kron.

Dispozicijski fond.

V parlamentu je imel poslanec Alič oster govor proti vladi. V svojem govoru je med drugim omenil, da ima vlada 62 milijonov na razpolago za dispozicijski fond. Večino tega denarja porabi vlada za podkupovanje časopisja.

V času brezposelnosti.

Kriza, ki jo preživlja industrija, obrt, trgovina povzročata tudi občutno naraščanje brezposelnosti. Brezposelni niso danes samo sezonski delavci, ne samo poljski delavci, brezposelni so zasedbni nameščenci, profesionisti, tovarniški delavci. Poročaja reducirajo obratovanje, odpuščajajo delavce in jih izročajo največji nevarnosti, brezposelnosti. Stagnacija je nastopila v vseh strokah, polna so skladišča, kupeji so postali oprezni, računajo na padanje cen, zato je število brezposelnih dnevno večje, beda dnevno hujša in — pomoč vedno bolj nujna.

Najžalostnejši pojav gospodarskih kriz, ki jih preživlja meščanski družabni red je pac: delavoljni, delazmožni ne more dobiti dela, ne more dobiti zaslužka. Delavoljni ne dobi zaslužka v času, ko odmeva od vseh strani klic po zvišani produkciji in konsolidaciji gospodarskih prilik.

Kriza, ki jo preživlja gospodarstvo bo daljša. Nihče ne pričakuje, da bo za mesec ali dva zopet dovolj dela, dovolj zaslužka. Zato se mora tudi vprašanje brezposelnih rešiti le na tej bazi. Podpora, ki jo eventualno razdeli borza dela, ali pa jo v ta namen votira ministristvo za socialno politiko, je kaplja v morje, ki ne bo zabranila gladi in bede onih, ki jih brezposelnost zadene.

Brezposelni imajo pravico do dela! To je zahteva delavskega razreda. Zato je dolžnost vladajočega kapitalističnega razreda, da ustvari predpogoje ponovnemu oživiljenju gospodarskega življenja!

Protastni shod železničarjev v Mariboru.

Za četrtek 14. februarja so sklicale mariborske podružnice »Saveza železničarjev Jugoslavije« protastni shod v prvi vrsti proti sistematičnemu odvzemanju vseh od svetovne vojne pridobljenih pravic. Nadalje pa tudi proti zavlačevanju ureditve prejemkov celokupnega osebja na progah južne železnice. Med železničarji vlada, ne silno razburjenje, ampak silna potrlost, ko vidijo, kako se jih ropa vseh davno pridobljenih pravic. Še malo, pa ne bo imel železničar nobene ugodnosti, nasprotno, on bo na slabšem, kot vsak cestni pometač, ker mu novi režim ne priznava niti zakonite zaščite, ki jo uživajo ostali delavci.

Shod je bil po daljšem času zopet enkrat dobro obiskan. Kakor smo izvedeli, so bili gg. Zvezarji zelo hudi, ker je ta shod sklical Savez sam, brez njihovega sodelovanja. Da, celo bavili so se z mislijo, da bi shod razbili, pa so vendar končno zmagali treznejši elementi. Na shodu je vladal popolu red, če izvezamemo krakelerja Krena, kateri pa je mož postavil postavil na — hladno!

Shod je otvoril s-pozdravom sodrug Krajnik, poročali so pa sodrugi Bahun, Makuc iz Ljubljane in sodr. glav. tajnik Saveza B. Krekič. — S. Bahun je v enournem govoru nastel večinoma vse krivice, katere je zadala železničarjem deloma uprava južne železnice po prevratu v Ljubljani, to je pod vodstvom g. V. Bračiča, deloma pa že pod ero gospoda De Rocca, ki je prišel iz Beograda po nalogu Pašića v »Slovenačko«, da sve ponišči, kar je tam boljega kakor kje drugje. Govornik je uvodoma omenil, da so ravno danes minuli dve leti, to je 14. februarja 1922, ko je bilo 22 delavskih zaupnikov pri ravnateljstvu južne železnice v Ljubljani, da je takrat ravnatelj g. Bračič priznal bedo, toda naglašal, da se južna železnica nahaja pod državnim sekvestrom in ne more ukreniti ničesar brez dovoljenja sekvestra. Zato se je tedaj obrnila deputacija na pokrajinskega namestnika g. Ivana Hribarja, ki je tudi brez ovinkov priznal, da železničarji ne morejo s svojimi prejemki izhajati in da bo on vse storil, kar je v njegovi moči, zlasti da bo vplival na južno železnico, ki je vendar aktivna in bi lahko dovolila primerno zvišanje plač in doklad. Gospod Hribar je takrat železničarjem obljubil, da jim bo naznačil svoj uspeh pismeno. To se je zgodilo. Gospod Hribar je pozneje pisal, da se je informiral pri g. Bračiču, kako

Za čas dejanske nezaposlenosti pa zahtevamo: zadosno, človeka vredno preskrbo. Vsaj je ministristvo za socialno politiko že svoječasno odredilo, da plačujeta delodajalec in delojemalec gotov odstotek zaslužka v sklad za borzo dela, iz katerega naj se plačujejo brezposelne podpore in vzdržujejo borzo dela.

Najmanj 1 milijon dinarjev je prispevala Slovenija sama! Mar naj sedaj ta denar služi izvestnim krogom v spekulativne svrhe, meso, da bi se porabil za preskrbo brezposelnih? Prišli smo tako daleč, da se danes moramo potegovati za denar, ki ga je delavec z delom svojih rok zbral za dneve nezaposlenosti. Kakor bajka se sliši, če poročajo časopisi, da je ministristvo za socialno politiko dalo Zagrebški borzi dela Din 50.000 na razpolago. In to od onega zneska, ki ga je delavstvo samo pristradalo.

Odveč bi bilo vsako govoričenje. Brezposelni morajo strniti svoje vrste, ostalo, še zaposleno delavstvo pa naj potem svojih organizacij javno dvigne glas: Nabrani denar mora izročiti vlada brez odloga svojemu namenu, ali pa ustavi delavski razred vplačevanje prispevkov. Pa naj potem obvelja načelo: družba je zakrivila brezposelnost, družba naj tudi nosi njene posledice!

Vprašanje nezaposlenosti zadeva interese celoga delavskega razreda. Zadnji čas je zato, da stopi delavski razred enoten in strujenih vrst na branik za svoje pravice.

Proletarci vseh dežel, združite se!

Deputacija je odgovorila, da je tu namestnik g. Sega. Gospod Segga, kaj vam bo on, saj vam on ne more nič pomagati, in gospod Segga se ni hotel pokazati. Kadar upnik pride, takrat se dožnik naj raje skrije, in v resnici. — Uprava bivše južne železnice je star dožnik. Njen rok za plačilo je že davno potekel in danes se neumno izgovarja, češ, južna železnica v resnici se ni podržavljena, zato se vam še ne more tistih poviškov izplačati, ki jih je ostalo osebje državnih železnic prejele.

V tem tiči neverjetna predrznost. — Kar se poviškov plač tiče, ni treba čakati osebju na progah južne železnice na podržavljenje. Uprava južne železnice je že od leta 1907 zavezana po okrožnici 385 a izplačati vsako povišanje kokršnih koli prejemkov, ki jih nakloni uprava državnih železnic za svoje osebje.

Ironija pa je, da to sedaj ne bi veljalo, ko smo celo prevzeti od države. Ta izgovor ni le neumen, marveč tudi drzen! Pač pa je hiteča nova uprava z odjemanjem mnogih ugodnosti, ki so jih živili uslužbenci južne železnice že decenije, češ, da se mora zenačiti osebje v vseh pravicah z onim državnih železnic.

Za to smo tedaj podržavljeni, nismo pa za izplačilo večjih prejemkov.

Sodr. Bahun je analiziral demokracijo jugoslovanske države, kjer se uslužbenec oropa prvič prejemkov, ki danes predstavljajo komaj eno tretjino predvojnega plače, zato pa se odvzame železničarjem proste vozovnice za nakup cenejših živil, kakor tudi pravico na personalne pošiljke z režijskim tov. listom. Nasprotno pa je dokazano, da si je gosp. ministristvo saobračaja Velizar Janković dal pošiljati mleko po polovični ceni iz državnega posestva Topčider, kar je utemeljeval s tem, da je — ubog.

Da, da, »naša država je še mlada, zato pa ne smemo od nje zahtevati pretiranih stvari«. Tako so peli naši nesrečni zvezarji. Gospodje Segga in tovariši na ravnateljstvu v Ljubljani so prejeli ob novem letu nagrade, ki znašajo več sto tisoč kron. Ti para pa garaj in umiraj od gladi, — ker je država še mlada!

Končno je govornik prečital neko notico lista »Narodni Dnevnik«, ki je posneta iz nekega angleškega lista, v kateri hvali ta list finančno politiko naše države, češ, da je Jugoslavija edina od petero držav, ki so nastale iz bivše Avstro-Ogrske, ki je dosegla v svojem proračunu ravnotežje. Dohodki se zvišajo letos od 6.9 na 10.3 milijarde

K. D.:

Kaos.

Kam na desni vodi cesta,
Kam na levo vodi pot?

Odkar se zbira slovenski proletarijat, ni bilo menda žalostnejše dobe zanj od sedanje. Zaupanje v sebe, v svoje delo, v svoje sotrpine, v ves socialni organizem je izginilo za gorami. Mesto tega pa nastopa najostrejši boj vseh proti vsem, boj ki ne konsolidira, ne popravlja, ne zida, ampak podira. Kričalice so postala gesla, resno delo pa se mora skrivati za ogrom. V tej zadušljivi atmosferi, ki z nezaupanjem prepaja vse somišljenike noter do raznašalca našega časopisja, se oddaljujejo somišljeniki vedno bolj, akoravno jih ločijo mnogokrat le nenačelna nesporazumljenja in tako nastajajo ostro si nasprotujoči tabori in skupine. V tej atmosferi pa naj vzide solnce?!

Verujemo, da se bomo našli — že iz enostavnega razloga — ker se iz drugih ljudi ne bo mogla sestavljati nobena socialistična stranka v Sloveniji, kakor iz naših proletarcev. Dela pa se že dve leti na način, kakor bi pričakovali drugi proletarijat.

Socialist piše o nezaupanju, ki nas baje še loči od Bernotove skupine. — Da, preko dveh let se ga je trosilo, a to bo trajalo še dalje, vsaj nas je vendar kongres Bernotove skupine v tem potrdil. Lepi vpogledi za bodočnost, kadar bo treba stopiti pred volilno skrinjo in vse edino radi nezaupanja! Mi odločno odklanjamo terorističen način v politiki, kakor ga vodi »Naprejek«, ker vemo, da potom te taktike delavstvo ne napreduje v nobenem oziru. Tak so-

dinarjev. Posebno se tu hvali gospodarstvo prometnega ministristva, ki je imelo lani še 174.000.000 primanjkljaja, med tem ko izkazuje letos že 20.000.000 prebitka. Tudi ta notica je grda predrznost. Na eni strani povišanje železniških tarifov za 100 odstotkov, ne da bi železniško osebje en sam vinar od tega dobiilo, na drugi strani blazno povišanje davkov, zlasti trošarine in taks, bi hudič bil, da ne bi na tak način vlada dosegla ravnovesje v proračunu. In tako umetnost napravijo tudi priprosti ljudje na vladi, to napravi lahko vsak kmet, ki niti pisati ne zna. — In pri vsem tem samo 20 milijonov prebitka? Koliko solz, koliko krega, koliko trpljenja in vsake vrste gorja je zvezano s tem prebitkom v državnem proračunu? — Železničarjevi otroci morajo pozimi bosi in razlrgani v šofo, da še več — tudi lačni. Kako pa zgledajo žene železničarjev?

V družinah je trajen jok in prepir, ker žena nima kaj v lonec dejati. — Mož pa tudi mora jesti, sicer ne more opravljati težkega dela.

Finančni oziroma prometni ministristvo pa triumfira in se hvali v inozemskem časopisju, češ, glejte nas umetnike v SHS, ki znamo boljše gospodariti, kot vsi drugi. — Toda ali ni bolje primanjkljaj v proračunu, kot pa tako stradanje ljudstva?

Sodrugi Bahun je konstatiral, da si železničarji v stari Avstriji ne bi pustili dopasti kaj takega, kot si morajo sedaj v Jugoslaviji, ker so nesložni in neorganizirani. Zato železničarji v enotno organizacijo!

Govornik je žel burno odobravanje.

Za Bahunom se je oglasil sodr. Makuc iz Ljubljane, ki je prečital na to resolucijo, ki vsebuje znane, že večkrat ponovljene zahteve celokupnega osebja deloma v podrobnosti. Tej resoluciji je dodal še sodrug Krekič resolucijo, ki se posebno nanaša na plače in pravilnik delavskega osebja.

Sodrugi Krekič je poročal najprej v hrvaškem in potem še nekoliko v nemškem jeziku.

Končno je še na kratko spregovoril sodrug Petejan, ki je naglašal potrebo organizacije; češ, železničarji ne skodujejo samo sebi s tem, ker niso organizirani, marveč tudi ostalim delavcem, ker so železničarji prisiljeni radi premajhnega zaslužka drugim delavcem kruh odjedati, s tem, da iščejo dela v prostem času v raznih obrtih, radi česar imamo še več brezposelnih.

Le enotna močna organizacija, ki bo segala od Triglava do Vardarja bo spasila železniški proletarijat.

cializem je led pod, katerim se skriva mlakuža.

Ko so delavske mase utrjene po tem neizrekljivo ogabnem blatenju in ko kličejo, kakor po dolgoletni vojni: »Mir hočemo!« se pojavi Kristan. — Nanovo bo treba mase nagnati v boj proti njemu, kajti nevarnost za naš proletarijat je velika — lahko izgubimo vse.

Ali hoče Kristan ustanoviti svojo stranko? Kakor tudi ga cenim kot gospodarskega strokovnjaka, ne verjamem na to možnost, kajti on ve, da bi izgubil večino svojih prijateljev. Ti prijatelji pa so kader onih, ki so vse delo koncentrirali na zopetno ujedinjenje, na močno stranko, ki edina more zaščititi nas vse. Danes pride v poštev pri konsolidaciji edino SSJ in če se povrne na zdravo pot, tudi Bernotova skupina. Z drugimi skupinami računati, mislim, za enkrat sploh ne moremo.

A treba je bilo kljub temu novega zaleta. Uratnik je objavil »Poslano«. — Ako bi ne bilo že toliko obrekovanja, bi stvar zbudila večjo pozornost. Uratniku ne odrekamo ne poštenja, ne poštenega namena razčistiti »novo nastalo situacijo«. Zmožnosti Kristana itak sam priznava, a nam ne pristojna sodba tičča se osebnega poštenja Kristana, kakor tudi ne sodba o njegovem delovanju, kakor ga omenja Uratnik od časa, da se pojasnijo te zadeve. Skusili bomo udušiti simpatije, ako zahteva to naša konsolidacija in če se sodnja — katero smatramo za edino kompetentno — izreče drugače, kakor pričakuje-

mo. Druge kot sodnijske poti ne želimo, ker hočemo eukrai za vselej napraviti vsaj v tej zadevi konec običajnih napadov po naših listih.

Toliko se pripravimo in blatimo! O konzumih se piše že dve leti in o korupciji, ki je z njimi v zvezi. Tisti pa, ki te napade ali pišejo ali jih odobravajo, pa ne vedo, da čimbolj se pripravimo, tem večja je nevarnost, da se oddaljijo od nas naše gospodarske organizacije, ki so jih ugodnejše razmere ustvarile. Ne bom zagovarjal krivecev, a mislim na izboljšanje tudi tukaj. — Sem celo mnenja, da bomo z zdravom,

a pravično kritiko prav gotovo več ustvarili, kakor pa s krikom: »Križaj ga!« Več spoznanja, manj besed, mnogo dela, manj sovraštva!

Svetla točka so ostale strokovne organizacije. Tem naj bo posvečena naša največja pažnja. — V najtežjih, najžalostnejših časih so vztrajale na braniku in storile pač vse ono, kar je bilo mogoče in v čemur jih ni oviral žalostni položaj naše politike. Ravno iz teh organizacij pričakujemo solnce, ki bo zbudilo vse k novemu življenju, k novemu delu in k zmagi.

Pragmatika ljubljanskih mestnih uslužbencev.

Občinski svet je sprejel v svoji zadnji seji za uslužbence mestne občine ljubljanske novo službeno pragmatiko. — S tem sklepom je izpolnil zopet eno svojih nalog, ki si jih je stavil ob prevzetju mestne občine.

Zakaj je občinski svet izdelal novo pragmatiko?

Bivši občinski svet, ki so ga tvorili naprednjaki in ki je bil veseskozi nesocialen, je uredil službeno razmerje mestnih uslužbencev tako, da je bilo drugačno razmerje uradnikov, drugačno zopet poduradnikov, tehničnega osebja in slug. Samoobsebi se razume, da liberalni občinski svet ni smalral za potrebno, da bi se uredilo tudi mezno in pogodbeno razmerje mestnega delavstva.

Zato je bilo nujno, da se uveljavi sedanji občinski svet potom nove službene pragmatike socialna, razredna načela za podlago uslužbenemu razmerju mestnih uslužbencev.

Novo je predvsem, da ureja nova službena pragmatika po enotnem načelu službeno razmerje vseh uslužbencev mestne občine, torej tudi delavcev. Sedanji občinski svet je prelomil zastarelo, krivično načelo, da mora biti delavec vedno le od dne do dne najet. Po novi službeni pragmatiki postane delavec po enem letu stalen in pridobi s stalnostjo iste in enake pravice, kot vsak uradnik. Pravice, ki jih določa nova službena pragmatika mestnim uslužbencem so v glavnem:

1.) plača, ki daleč presega v zasebnih, državnih podjetjih ali uradih običajno plačo;

Proračun mestne občine ljubljanske sprejet.

V torek dne 26. februarja se je vršila zopet seja ljubljanskega občinskega sveta, ki je bila že dvakrat odgodena. Ta seja je končno rešila dve glavni točki dnevnega reda, proračun mestnega zaklada in službeno pragmatiko za nameščence in uslužbence mestne občine. Demokrati in zajedničarji so na tej seji dokazali svojo nestvarnost, zakaj kolikor so posegli v razpravo dnevnega reda, so jo temeljito polomili s tem, da sploh niso vedeli, kaj bi govorili in dokazali so, da snovi, ki so bile v razpravi, sploh ne razumejo in ne poznajo. Najtemeljiteje jo je polomil dr. Tomineš, ki je naravnost nastopil proti mestnim uslužbencem, češ, da nova pragmatika in službeni red dajeta preveč pravic delavcem. Resnica je pa le, da novi službeni red res daje delavcem več ugodnosti kakor jih je delavstvo imelo doslej, daje jih pa več tudi uradništvu, tako da je novi službeni red mestne občine ljubljanske eden najmodernejših, kar jih je na kontinentu. Demokrati so se opravičevali, da jim je bila snov prepozno predložena, pozabili so pa pri tem povedati, da niso marali sodelovati, torej so hote prišli na sejo neinformirani. Jasno je, da bi se s svojo reakcionarno fraktersko mentaliteto ne mogli strinjati z napredno, s socialnim duhom prožeto pragmatiko.

Na seji se je razpravljalo najprej o električni cestni železnici. Spor med občino in električno cestno železnico še ni poravnal. Zaraditega se je pooblastil župan s. dr. Periča da predlaga v sporu rabsodišče. Občina štiti s tem sklepom svoje pravice, ki jih je hotela družba obiti s svojim poslovanjem.

Službena pragmatika je bila sprejeta brez socialne debate. V razpravi so pa govorili dr. Lemež, g. Turk, s. Češnik in s. Kralj. Dr. Lemež je označil

2.) bolniško, nezgodno in starostno preskrbo;

3.) koalicijsko svobodo;

4.) osemurni delavnik;

5.) redni letni plačani dopust najmanj 14 dni — in

6.) 30 letno službeno dobo.

To so v glavnem najvažnejša določila nove pragmatike. Po 30 letih pristojna delavcu pokojnina v izmeri polnih prejemkov. Občinski svet je s tem dokazal, da se zaveda svojih dolžnosti, obenem pa dokazal, kako izkoriščanje vrši nad delavskim razredom privatni kapitalist in nad državnim uslužbencem država kot delodajalec.

Pri tej priliki ne bo škodovalo, če povemo svoje mnenje tudi o nastopnem:

Proti tej pragmatiki so zagnali posamezni uradniki velik vrišč in hrup. V kolikor ni ta vrišč in hrup posledica malomarnega nepoznanja nove službene pragmatike, je povzročilo le neumljivo politično sovraštvo tak odpor. Pravimo: za vsakogar zahtevamo pravico prostega političnega izvenuradnega udeleževanja. Zato zahtevamo to pravico seveda tudi za vse magistratno uradništvo. Ljubše nam je odkrito izpovedovanje političnih načel, kot pa zahrbtno zabavljanje, oštarijsko, človeka ne vredno bevskanje in istočasno pisarjenje klečepalzkih pisem.

Komur ni do nove pragmatike, za tega naj velja še vnaprej stara. Nasilja socialistična delegacija ne pozna!

stališče svojega kluba, dr. Tomineš je pa serviral svoje nazore o službeni pragmatiki. Za pragmatiko niso glasovali ne demokrati, ne zajedničarji, ker jim je preveč svobodoljubna, in ker se z njo znatno izboljša socialni položaj občinskih nameščencev.

Razprava o proračunu mestnega zaklada je pa bila še nekaj bolj živahna, kmalu bi trdili, da je bila nervozna. — Najprej se je oglašil duševni vodja demokratov g. Turk, ki je povedal kot strokovnjak, da so vsa mestna podjetja visoko pasivna in da je le pogrebni zavod aktiven, dasi so pogrebi v Ljubljani tako dragi, kakor nikjer. Ko se mu je pojasnilo, da se je zmotil, je pa trdil, da bi bile mestne vožnje lahko ceneje, če bi se oddajale v zakup. Končno pa tudi to ni držalo, ker ima občina lastno vožnjo priliko in je vsekakor cenejše, če sama opravlja ta dela, ker ima že tako ustanovo.

Zajedničar dr. Ravnihar je kritiziral proračun, češ, da je zasnovan na nepačni podlagi, kar pa zopet ni res, ker je proračun sestavljen prej na podlagi nižjih števil, kakor previsokih.

Dr. Lemež je podal izjavo, da bo njegov klub glasoval za proračun, ker je v njem mnogo, kar se strinja s programom, na katerem je sedanji občinski svet kandidiral v občini.

K proračunu so govorili še g. Likozar (je govoril o tem, kako je bilo nekaj), Tavčar (je tudi le jamral o boljših časih) in s. Kralj, ki je nazorno navedel nekaj števil iz proračuna, ki označujejo tendenco in pravo smer občinske komunalne politike.

Pred glasovanjem o proračunu so demokrati in zajedničarji v najlepšem soglasju zapustili posvetovalno dvorano, na kar je bil kljub temu proračun pravnoveljavno soglasno sprejet v smislu zakonitih predpisov.

Tedenske vesti.

Proračun mestne občine ljubljanske za leto 1924 izkazuje 23,947.609 Din potrebščine. Primanjkljaj znaša 4,064.039 Din, ki se pa krije iz rednih že sklenjenih in dovoljenih prejemkov. Te številke so prav zanimive, če jih primerjamo s številkami prejšnjih let, ko so gospodovali na magistratu še demokrati. Opozicionalne stranke se sramujejo povedati resnico, zato skušajo z demagogijo prikriti resnico in venomer

Proračun	Skupna potrebščina	Soc. politika in higijena	v %	Primanjkljaj	v %
1919/20	2,751.280 —	27.624.50	1	glasom računskega zaključka	
1920/21	2,660.671 —	32.240 —	1.2	1,453.234.50	54
1921/22	3,852.167.50	39.125 —	1	2,012.495.50	52
1924	23,947.609 —	3,996.120	16	4,064.039.—	17

Iz tega kratkega pregleda je razvidno, da je demokratska večina delala v občini z več kot 50 odstotnim primanjkljajem, dočim znaša primanjkljaj za leto 1924 samo še 17 odstotkov. Ako bi pa občina ne bila dotirala v socialne in higijenske namene večjih zneskov, bi utegnil znašati primanjkljaj največ 5 odstotkov. To je vsekakor velik gospodarski napredek. Prejšnji občinski svet je dovoljeval največ en odstotek proračuna v socialne namene, je slabo plačeval mestne nameščence, pa je še vedno izkazoval nad 50 odstotkov primanjkljaja. Očividno bo letošnji proračun mestne občine ljubljanske povzdignil ugled in kredit občine tudi na zunaj.

V postavki za socialno politiko se nahajajo zlasti zneski za šolske potrebščine, zavetišča in podpore za obutev in obleko revnih šolskih otrok (477.200 Din), za brezposelne delavce (150.000 Din), za preskrbo ubožcev, za zdravila siromašnim, materinsko skrb in higijeno (1.308.920 Din) ter za delavsko izobrazbo in socialno literaturo (35.000 dinarjev).

Nedvomno se bodo navdušeni opozicionalci v občinskem svetu pritožili proti proračunu iz kakršnega koli razloga, s čemer bodo pa le dokazali svojo neresnost in svoje sovraštvo do politike, ki kolikor more v današnjih razmerah, upošteva socialne momente pri svojem delu. Pameten človek bi pozdravil, da je občina tako sijajno izboljšala gospodarski položaj občinskega gospodarstva, neresni ljudje pa bodo dalje skušali slepiti javnost. Mi jim to svobodo puščamo, socialistični klub bo delal s svojim županom dalje tako kakor ve, da je prav za občino in občine. Končno bodo zvedenele tudi najbolj lažnjive infamije in prismođarije blebetavih žurnalistov, ki jih banke zato plačujejo, da čvekajo.

Kulukarski načrt. Zaupno smo zvedeli, da je pripravljen že načrt, kako se bo izvedel predpisani kuluk. Po tem načrtu bo upravni svetnik Učit. tiskarne Jakob Dimnik delal kuluk pred cesarjevim spomenikom. Peter Smola bo kulučil skozi 140 dni — prilično dovolj — na Miklošičevi cesti in sicer od Bohorčeve hiše proti kolodvoru. Podžupan dr. Stanovnik bo delal kuluk v partiji po Kongresnem trgu pred Žerjavovim stanovanjem. Poslevodeči predsedniki, podpredsedniki, prirezniki in podpredniki posameznih buržujskih strank bodo donášali kulukarjem v »kangljah« vodo, ata Narod pa bo — otrobe vezal in prazno slamo mlatil. Kakor je videti, je načrt prav smiselno sestavljen, bojimo pa se, da bodo tajne sile, ki so na delu, prevrgle ta načrt.

Boljševiki na Kitajskem.

Boljševiki na Kitajskem baje naglo napredujejo, tako da so purgarji, ki čitajo Slovenski Narod že vsi v skrbeh. Res kmalu bomo rekli: Dr. Lemež, Jaka Žorge in Kitajcev je 300 milijonov. Ko se to zgodi, dr. Lemež ne bo več tako pohleven, kakor je sedaj, ampak bo rekel: Gorje vam purgarji!...

Za kuluk bo izdala ljubljanska občina najbrže poseben oklic, v katerem pozove Ljubljance, da se prostovoljno odzovejo najduhoviteji kulukarji, — zlasti taki, ki znajo zagovarjati, panati ali celo coprati. V prvi vrsti bo reflektiral razpis na najduhoviteji redakcije »Jutra« in »Naroda«, ker potem ne bo v eni sekundi nič več snega in blata

trobjijo o škandaloznem gospodarstvu na magistratu. Zaradi padca našega denarja je sedanji proračun številčno večji, kakor so bili prejšnji, zaraditega navajamo v naslednjem pregledu stanje primanjkljaja tudi v odstotkih, da bo javnost lahko uvidela, da je bil prav zadnji čas, da se finančne razmere v občini sanirajo in udeležiti socialnopolitična tendenca. Proračun za leto je znašal v dinarjih:

po ljubljanskih ulicah, čeprav ga pade deset metrov na dan. — Občini bomo le čestitali, če pridobi za kuluk te — duševne velikane.

Ptujska kronika.

Iz zadnje občinske seje. Odstop podžupana s. Šegule večina občinskega odbora (demokratje in narodni socialisti) ni vzela na znanje. — Odklonjen je bil nadalje predlog za znižanje klavniških pristojbin mesarjem. — Soglasno je bil sprejet predlog, da se ukine definitivnost mestnih uslužbencev. Ta sklep je, razumljivo, povzročil med občinskimi nameščenci skrb in nezadovoljstvo. K stvari se še povrnemo.

Poglavje o odgovornosti. Demokrasko »Jutro« je poročalo, da je bil odstrop s. Šegule posledica zadnjega našega shoda. Sodrugi Šegula je podal demisijsko veliko časa pred našim shodom, zatorej slišijo demokratje v tem oziru travo rasti. Dalje pravi »Jutro«, da se hočejo socialisti otrestiti odgovornosti za prihodnje volitve. Ne bo tako hudo gospoda!

Kar se tiče odgovornosti za naše delovanje, dokler smo bili na krmilu občine, gremo lahko mirne vesti pred volilce. Nekaj družega pa je z demokrati, ki imajo radi njih prejšnjega delovanja pri občini precej masla na glavi. Očitata nam, da se bojimo odgovornosti; zakaj se pa potem z vsemi štirimi branite podžupanskega mesta, a?

Detomor. Pred nekaj dnevi so v Spodnji Hajdini našli v stoječi studenčnici truplo moškega novorojenčka. O detomorilki ni ne duha ne sluha.

Na Bregu pri Ptujju se je ustanovila »Agrarna zajednica« v. z. z. o. p., katere člani so po večini naši somišljeniki, kojim želimo obilo uspeha.

Karambol. Ta igra je v Ptujju zelo priljubljena, zato je pred nekaj dnevi prišlo med nekaterimi ptujskimi prvaki zopet do kratke partije. Ker so »masse sunki« prepovedani, se je za stvar zainteresirala policija in menda tudi sodišče.

ZLOČIN V POLJANSKI DOLINI.

Pretekli teden so našli človeško moško okostje pod Babno žago na Hotovljah obč. Trata v Poljanski dolini. — Okostje je bilo skrito pod poslopjem v jako težko pristopnem in skritem prostoru ter močno s kamenjem založeno. O kaki obleki in obutvi ni nobenega sledu, kar kaže, da je morilec, ozir. so morilec, ker en sam ni mogel zavleči trupla v tak kraj, nesrečnika do nagega slekli in obleko in drugo odnesli. — Podna komisija je konstatirala, da je truplo ležalo na tem kraju že kaki dve leti. Usodni udarec je bil na glavo, kar se pozna na lobanji. Umorjenec je moral biti tujec, Primorec in najbrže tihotapec, ki je imel večjo vsoto denarja pri sebi. V dolini in okolici sploh ni nič znanega, da bi se pogrešal zadnja leta sem kak človek. Da se zločinu ni prišlo preje na sled, je vzrok, da ima žaga od vojne sem pretrgan jez in že več let ni v obratu in stoji popolnoma zapuščen na precej osamljenem kraju ob Sori izven vasi. O storilcih seveda ni nobenega sledu. Takisto tudi nihče ne ve, kdo bi bil umorjenec, kar bo tudi težko izslediti in dognati. Toda nobena stvar ni tako skrita, da bi enkrat ne bila odkrita. Morda bodo morilec preje v rokah pravice, kakor se nadejamo.

Naš pokret.

U. D. R.

Edinica »Marks« Ljubljana.

Urniki za vaditeljski tečaj se je spremenil in sicer se vrše od danes dalje predavanja vsak torek in četrtek od 19. do 21. ure.

Obiskovalcem tečaja se naroča, da se točno udeležujejo tečaja.

Kdor trikrat izostane, ne bo pripuščen k polaganju izpita.

Posamezne čete in oddelki edinice »Marks« se opozarjajo na točno obračunavanje prispevkov ediničnemu blagajniku.

Za red so odgovorni posamezni funkcionarji.

Blagajnik edinice postuje vsako soboto od pol 6. do 7. ure zvečer v Šelenburgovi ulici 6, II.

Edinica Zagorje. V soboto 8. marca se bo vršil sestanek vaditeljev U. D. R. Ako se sestanek ne more vršiti, je to takoj sporočiti upravnemu odboru. — Več v dopisu.

Edinica Celje. S. kapetan naj skliče sestanek članov za soboto 8. marca po dohodu večernega vlaka iz Ljubljane. — Pride delegat upravnega odbora.

Edinica Šoštanj. V nedeljo 9. marca se vrši celodnevni vaditeljski tečaj članov U. D. R.

S. kapetan naj poskrbi za točno in polnoštevilno udeležbo.

Gospodarstvo in socialna politika.

Koliko stane tuj dolar.

1 dolar stane 79.75 Din; 1 angleški funt 3.42 Din; 1 češka krona 2.3 Din; 1 laška lira Din 3.42; 1000 avstrijskih kron 1.13; 1 švicarski frank 13.80 Din; 1 francoski frank 3.30 Din.

Priseljenci iz Nemčije.

Prvi priseljenci iz Nemčije prihajajo. Dva izmed njih sta se zglasila tudi v našem uredništvu in sta podala tele zanimive podatke.

V Porurju živi 70 odstotkov delavstva trenutno od brezposelne podpore. Nemčija plačuje to podporo tudi inozemcem, ako so iz držav, ki varujejo tozadevno reciprociteto. Po domače povedano: ako bi se naša država zavezala, da bo postopala tudi z brezposelnimi nemškimi državljani enako. Tega pa naša država ne stori, — zato, ker se za svoje delavstvo noče skrbeti. To je tudi glavni vzrok, da take obveze ne more podati, drugače bi jo lahko, ker brezposelnih nemških državljanov pri nas — skoro da ni.

Naši rojaki žive vsled tega v Nemčiji že mesece sem v obupnih razmerah. Ako se zatekajo na konzulat, jim zatrjuje konzul, da je doma za naše ljudi dovolj dela in kruha.

Tako jih vlada zločinsko izvablja v še slabše razmere. Na Nemškem imajo naši ljudje vsaj lepa stanovanja, tu pa še tega ne najdejo. Prihajajo tako brez sredstev, da niti priljage ne morejo dobiti z železnice.

Prosimo občinstvo naj pomaga in — naj o početju naših vladnih organov — sodi...

Prejeli smo sledeči oklic:

Brezposelnim!

Mnogi izmed nas so že po več mesecev brez službe in zaslužka. Zadnje čase pa postaja položaj še vse bolj kritičen. Podjetje za podjetjem ustavlja

svoj obrat, delavcev in uradnikov je vedno več na cesti, ki so izročeni gladi in mrazu.

Kdo nam bo pomagal?

Država, občina in vse javne institucije imajo dolžnost, da pomagajo nam, ki nismo po lastni krivdi zašli v to nesrečo. Vendar se do sedaj ni nič storilo za nas.

Treba je, da sežemo po samopomoči!

Treba je, da se združimo in da tesno združeni zahtevamo svojih pravic. Treba je, da slišijo merodajni faktorji naš glas, ki mora biti tako glasen, da ga bodo slišali vsi tisti, ki imajo dolžnost brigati se tudi za nas!

Zato smo sklenili na sestanku dne 27. februarja 1924, da upostavimo

ODBOR ZA POMOČ BREZPOSELNIH.

Ta odbor ima nalogo pozvati vse brezposelne, naj se nujno zglasijo pri njem, da jih vpiše, in da potem v njihovem imenu zahteva od kompetentnih faktorjev nujne in izdatne pomoči. Odbor bo napel vse svoje moči, da bodo javni faktorji dali na razpolago brezposelne podpore, da bo država in občina podvzela javna dela, ki na brezposelnost zmanjšajo, da se bodo organizirala zasilna dela, in da se bode organizirala javna zbirka za pomoč brezposelnim.

Vsi, ki ste brezposelni, ki zanrujete in stradate, vstopite v naše vrste! Čim več nas bo, tem bolj se bo slišal naš glas in tem bolj se nas bo upoštevalo!

Ne glede na strankarstvo, vsi brez razlike pridite, da se skupno borimo za svoj obstoj.

Odbor za pomoč brezposelnim postuje začasno v Šelenburgovi ulici št. 6, drugo nadstropje levo, vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne.

Pridite, zglasite se vsi, ki ste brezposelni in podpore potrebni!

ODBOR ZA POMOČ BREZPOSELNIH
v Ljubljani.

Dopisi.

Prevalje. V nedeljo 17. febr. je priredilo naše »Vrtnarsko in sadjarsko društvo« poučno predavanje o svinjereji. Znano je, da že mnogo naših delavcev, ki imajo košček zemlje, pripada temu društvu, da si izpopolni svoje znanje, kar najbolj sebi v korist. Zato je bilo predavanje zelo dobro obiskano, tudi s strani delavstva. Predavanje samo pa je bilo v glavnem v resnici namenjeno za malega človeka, za delavca, ki more rediti 1 ali 2 prašiča. Predavatelj, živinorejski inštruktor iz Celja, je nadvse odlično rešil svojo nalogo. Danes, ko se je delavstvo prisiljeno preživljati vsled majhnih plač tudi s pomočjo drugih do-

hodkov, — je tako predavanje času primerno. Upamo, da vrtnarsko društvo tudi v nadalje usmeri svoje delovanje v prid pretežni večini prebivalstva Mežiške doline t. j. malemu človeku, delavcu in kajzarju. Meja bo tedaj trdna, ko bo naš delavec imel boljše čase. — V sredo so podrli največji kamin nekdanjih plavžev v Prevaljah. Postavljen je bil pred 50 leti (1874), 50 m je bil visok in 50.000 K je stal. Ker rudnik ne rabi nobene opeke za delavska stanovanja, so ga prodali drugam. — Ker pleše »Sokol« je morala »Svoboda« svoj oder podreti.

Ig. Mihevc:

Ljubljanski bar.

V Ljubljani imamo bar. Marsikateremu delavcu, zlasti onim, ki žive daleč od srečne Ljubljane, še ni poznana ustanova, ki ji pravijo bar. Po večjih mestih nahajamo lokale, ki so odprti v pozno noč do ranega jutra, ali bolje: lokali, ki se odpro pravzaprav šele tedaj, ko se zapro gostilne in kavarne. V splošnem taki bari niso nič kaj na dobrem glasu, kar je svojčas uvidel sam »Slov. Narod«, ki je v daljšem članku občinstvu pojasnil, da pomeni

ustanovitev bara v Ljubljani poglobitev družabnega intimnega življenja. V nepriljeni, a zato skrajno »dostojni« in demokratični zabavi naj bi potekale veselim ljubljancem dolgočasne »večerne« ure. No, izkazalo se je, da je »Narod« v tem slučaju izrekel vse preplemenito sodbo o ljubljanskem baru. Morala bara ostane pač ena in ista, ker bi sicer ne bil bar. Oglejmo si malo поближе to »prepotrebno« ustanovo!

Ob 11. uri zvečer začne promenirati

po avliji ob vhodu v palačo Ljubljanske kreditne banke v zlatom obšiti uniformi vratar. Bar se je otvoril. Z dostojanstveno vladnostjo pozdravlja mož dohajajoče goste, ki prihajajo zaviti v dragocene krzne in hitijo po kamenitih stopnicah v podzemlje, kjer se nahaja raj bara. Moderno in razkošno opremljeni prostor razsvetljujejo mnogoštevilne električne obločnice. Mali oder, kjer stoji glasovir, je potisnjen v kot, odkoder se da razgledati po celem prostoru. Tu svira godba. Počenši od odra proti sredini prostora je prazen prostor, namenjen za ples. Ob mizah, obloženih z buteljki, sedi občinstvo. Intimnejši pa posedajo po zaprtih ložah, ki so prirejene za ljubimkanje. Ob poskočnih zvokih glasbe se pripodi na plesišče visoka ženska, napol gola. Tedaj se upro vse oči v to prikazen, ki se začne zvijati in skakati na vse mogoče načine in to tako, da se od časa do časa pokaže že kak mikavni del njenega devišstva. Občinstvo buli s poželjivimi pogledi v plesalko, spremlja vsako njeno najmanjšo kretnjo z neznanško pozornostjo in napetostjo. A ona, v čaru pudra in raznih pomad ter bary nemo vabi z zapeljivimi pogledi razgrete »barjane«. In ko je ples pri kraju, noče biti konec ploskanju, a svitli kavalirji se naravnost pulijo, kdo ji bo prvi ponudil kako poslaščico, cvetko ali kaj podobnega. In kogar gospodična (Žoržeta) (?) milostno počasti s prednostjo,

da prisede k njegovi mizi, ta si navadno tako milost dobro zapomni in drugič več ne išče prilike, da bi ga odlikovala plesalka. Taki navadno zabavljajo pozneje, češ: Hudič je pravzaprav grd, in kdo bi si mislil, da puder tako pomladi! Koštalno je pa okrog 6000 K en sam večer, ali bolje: par jutranjih ur. So pa že »naše« bolj po ceni.

Žoržeta pa osvaja naprej, večer za večerom. Kje je, ki se ne bi zganilo v njem, ko vidi to gracijo, to boginjo, ta umotvor ženske lepote, to — ah in oh! Kdo bo zameril kakemu ljubljanskemu veleirgovcu, če si privoščil par medenih uric v družbi lepe Žoržete, kaj zato? Tudi take stvari morajo priti pred insolvenco in konkurzom. Glavno, da Žoržeta ne likvidira.

Kozareti zlahke kapljice pa zvenijo v poznih jutranjih urah dan na dan. — Ljubljana — velemesto.

Tam zunaj pa drvijo sestradane in obupane eksistence brezposelnih za kruhom. Niti skorje nikjer. »Gospod, delal bom, vsaj nekaj zaslužka mi dajte!« — »Obžalujem, moramo še ređu cirati. Stagnacija, pomanjkanje gotovine, siromaki smo z Vami vred.« Takih odgovorov beleži dnevna kronika na tisoče.

Tam doli v podzemlju pa bar, buteljke, ples, godba in ženske. O, tu pač gori ljubezen z mogočnim plamenom, ki pa ne doseže onih tam zunaj — — —

Razno.

Plazovi ubili 55 oseb. Velike nesreče v Avstriji in na Češkem. — Sneženi plazovi v avstrijskih Alpah in na Češkem so pokopali osebnih vlak in pometli vas s površja zemlje. Kolikor je do zdaj znano, je 55 oseb izgubilo življenje.

Vlak je stal na postaji Diefwau, Avstrija, ko se je z gore privabil plaz in pokopal vlak in postajo. Štirje potniki so ubili in strojevodja ter kurjač sta zgorela, ko je eksplodiral kotel. Rešilno moštvo je hitro začelo kopati predor pod snegom do vlaka. V tem času še ni znano, če so se rešili ostali pasazirji; mogoče bo še več mrtvih.

Druga nesreča je bila na Češkem, ko je plaz razsul vas Starehory. Osemnajst oseb je izgubilo življenje. Druge smrtne nezgode so se pripetile v raznih drugih krajih Avstrije. Rottenmannu na Štajerskem je plaz usmrtil tri odrasle moške in tri otroke. V St. Wolfgangu je bilo 30 šumarjev pokopanih v gozdarjevi koči.

Najkrajša telegrama.

Viktor Hugo je brzojavil založniku romana »Les Misérables«, če ga dobro prodaja, pa ni rabil nobenih besed, temveč je telegrafiral samo vprašaj — ? — Založnik mu je telegrafiral nazaj — ! — To se pravi: prodaja gre dobro.

Marc Twain in advokat.

V neki družbi reče advokat, držeč roke v žepu, o Marcu Twainu: »Prvič vidim humorista, ki je res humorističen.« — Marc Twain odvrne: »Prvič vidim advokata, ki ima roke v lastnih žepih.«

Izjava.

Uredništvo S. mi je dalo na vpogled članek »Kaos«, kjer zavzema sodrug K. D. svoje stališče do mojega »Poslanega«, ki je bilo priobčeno v predzadnji številki tega lista. Ker izraža ta članek gotovo mnenje velikega števila delavstva, naj podam na to tole izjavo.

Stališče, ki ga zavzema s. K. D. je pravilno. Preko mojih trditvev se da priti le na ta način, da se sodno ali drugače nedvoumno ugotovi, ali sem obrekoval, ali hotel podati informacije, ki so bilo nujno potrebne.

V časopis se je bilo treba zateči zato, ker je obstojala nevarnost, da zapušniški aparat ne bo dorasel svoji nalogi in da brez pritiska javnosti položaja ne bo razčistil.

Pripominjam še, da se izgublja čas in da se do danes tožba proti meni, s kojo sem moral od prvega početka računati, ker sem govoril določno in kon-

kretno, in s katero se ni, kakor slišim tudi na vseh straneh grozi, še ni vložila.

Zaupniki, ki si hočejo ogledati resnico na podlagi gradiva, na kojega se moje Poslano opira, bi se pa lahko tudi brez tožbe prepričali, da nisem zašel enostavno med obrekovalce, kojih je v našem časopisju danes žal v resnici toliko, kakor gob tam, kjer je bila gniloba.

Sedaj gre edino zato, da se ne borimo le proti posledicam in puščamo nedotaknjene vzroke. F. U.

Izdajatelj:

Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.

Odgovorni urednik:

Jože Golmajer.

Tiska tiskarna Makso Hrovatin.

Ustanovljeno leta 1852

Teod. KORN

Ljubljana, Poljanska c. 8.

(preje Henrik Korn.)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodov. Naprava strelovodov. Kopališke in klosetne naprave. — Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škatlje) za konzerve.

Vsedelauski zlet v Ljubljani!

Tvrška

Peter Capuder

Ljubljana, Vidovdanska cesta 2

priporoča za ta izlet:

Celotne kroje kot tudi posamezne dele za U. D. R. — Vse telovadne potrebščine: majice, telovadne hlače, čelje, dalje za moški in ženski naraščaj ter članice potrebne telovadne obleke. — Zahtevajte cenike! Preskrbite si pravočasno! — Poverjeni dobavitelj potrebščin U. D. R.